

Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de speciale beschermingszone 'BE2400012 Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen' en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten

DE VLAAMSE REGERING,

Gelet op het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu, artikel 7, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 12 december 2008, artikel 8, artikel 13, §1, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002, artikel 36bis, §9, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij de decreten van 22 april 2005, 19 mei 2006, 7 december 2007 en 12 december 2008, artikel 36ter, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij de decreten van 19 mei 2006, 27 april 2007 en 8 mei 2009, en artikel 51, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 tot vaststelling van de gebieden die in uitvoering van artikel 4, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna aan de Europese Commissie zijn voorgesteld als speciale beschermingszones;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen;

Gelet op het Besluit van de Vlaamse Regering van de speciale beschermingszone 'BE2400012 Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen' en tot vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten, waarmee de Regering het voorontwerp van instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten voor het desbetreffende gebied principieel heeft vastgesteld;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, gegeven op 9 juli 2012;

Gelet op het advies 2011-71 van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, gegeven op 20 oktober 2011;

Gelet op het gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012, gegeven op 19 januari 2012/27 januari 2012, het gemeenschappelijk advies 21-2012/04-2012, gegeven op 22 maart 2012/30 maart 2012 en het gemeenschappelijk advies 64-2012, gegeven

op 28 september 2012, van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij;

Gelet op de adviesaanvraag die op 24 juli 2012 bij de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen is ingediend, met toepassing van artikel 9, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen;

Overwegende dat de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen op 5 september 2012 beslist heeft geen advies uit te brengen over de voorontwerpen van besluit tot aanwijzing met toepassing van de Habitatrichtlijn van de speciale beschermingszones, zoals door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen bekrachtigd op 12 september 2012;

Gelet op het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, artikel 21, dat toestaat dat wordt voorbijgegaan aan de ontstentenis van een advies;

Gelet op het advies 53.851/1/V t.e.m. 53.886/1/V van de Raad van State, gegeven op 18 september 2013, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat op grond van artikel 36bis, §9, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu, hierna het Natuurdecreet te noemen, de Vlaamse Regering elk gebied dat in aanmerking komt als speciale beschermingszone en dat ze definitief heeft vastgesteld in de zin van artikel 36bis, §6, van het Natuurdecreet of dat krachtens artikel 36bis, §12, van het Natuurdecreet geacht wordt definitief te zijn vastgesteld in de zin van artikel 36bis, §6, van het Natuurdecreet bij besluit als speciale beschermingszone moet aanwijzen; dat ze dat zo spoedig mogelijk moet doen, uiterlijk binnen zes jaar nadat de Europese Commissie het gebied van communautair belang heeft verklaard;

Overwegende dat het gebied 'BE2400012 Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen' bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 tot vaststelling van de gebieden die in uitvoering van artikel 4, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna aan de Europese Commissie zijn voorgesteld als speciale beschermingszones, is vastgesteld als gebied dat ter uitvoering van artikel 4.1 van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora, hierna de Habitatrichtlijn te noemen, door het Vlaamse Gewest aan de Europese Commissie is voorgesteld als speciale beschermingszone en daarom, ingevolge artikel 36bis, §12, van het Natuurdecreet, geacht wordt definitief te zijn vastgesteld in de zin van artikel 36bis, §6, van het Natuurdecreet;

Overwegende dat de Europese Commissie het voormelde gebied van communautair belang heeft verklaard bij beschikking 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio; dat het voormelde gebied moet worden aangewezen als speciale beschermingszone;

Overwegende dat de speciale beschermingszones met toepassing van de Habitatrichtlijn moeten worden aangewezen voor de instandhouding van de habitats uit de bijlage I bij het Natuurdecreet en van de soorten uit de bijlage II bij het Natuurdecreet;

Overwegende dat artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen, hierna het Procedurebesluit te noemen, de elementen opsomt die een aanwijzingsbesluit moet bevatten; dat overeenkomstig artikel 10 van het Procedurebesluit een voorstel voor toevoegingen of schrappingen van Europees te beschermen habitats en soorten in het aanwijzingsbesluit opgenomen moet worden als dat vereist is op basis van nieuwe wetenschappelijke gegevens; dat bij de rapportering over de staat van instandhouding van de Europees te beschermen soorten en habitats ter uitvoering van artikel 17.1 van de Habitatrichtlijn en tijdens de opmaak van het rapport ter onderbouwing van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen van 8 mei 2010 als vermeld in artikel 5 van het Procedurebesluit, en het rapport ter onderbouwing van de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied, vermeld in artikel 8 van het Procedurebesluit, nieuwe wetenschappelijke gegevens werden verzameld over het voorkomen van Europees te beschermen soorten en habitats in dat gebied en het belang van dat gebied voor het duurzame voortbestaan van die soorten en habitats in Vlaanderen;

Overwegende dat op grond van artikel 36ter, §1, van het Natuurdecreet ter uitvoering van de Habitatrichtlijn en richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, de administratieve overheid binnen de speciale beschermingszones de nodige instandhoudingsmaatregelen neemt die moeten beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen habitats, vermeld in bijlage I van het Natuurdecreet, en de soorten, vermeld in de bijlagen II, III en IV van het Natuurdecreet, alsook van de niet in bijlage IV van het decreet genoemde en op het grondgebied van het Vlaamse Gewest geregeld voorkomende soorten trekvogels;

Overwegende dat krachtens artikel 10 van het Procedurebesluit, voor elk gebied dat moet worden aangewezen als speciale beschermingszone op grond van artikel 36bis, §9, van het Natuurdecreet, het voorontwerp van instandhoudingsdoelstellingen moet worden geïntegreerd in het voorontwerp van aanwijzingsbesluit; dat het besluit dat het gebied 'BE2400012 Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen' aanwijst als speciale beschermingszone de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied moet bevatten;

Overwegende dat de instandhoudingsdoelstellingen voor een Europees te beschermen gebied worden opgemaakt op basis van een rapport dat de componenten, vermeld in artikel 8 van het Procedurebesluit, bevat; dat in het daarin te formuleren voorstel van instandhoudingsdoelstellingen de prioriteiten worden geïntegreerd; dat waar in het Procedurebesluit prioriteiten zijn gedefinieerd als "een voorrangsorte van instandhoudingsdoelstellingen binnen een Europees te beschermen gebied, gelet op de Europees te beschermen soorten en habitats waarvoor het gebied is aangeduid, gelet op de desbetreffende gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen en gelet op de voor dat Europees te beschermen gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging met betrekking tot de in dat gebied te beschermen soorten en habitats", die 'voorrangsorte van

instandhoudingsdoelstellingen' te begrijpen is als de oplistijng van een aantal te nemen acties die inspelen op de naar voren geschoven instandhoudingsdoelstellingen; dat die acties niet per definitie zullen toelaten om *alle* instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, maar dat het prioritair aanpakken ervan een sterke voorkeur geniet;

Overwegende dat, overeenkomstig artikel 9 van het Procedurebesluit, de minister een voorontwerp van instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten vaststelt op basis van 1° het bovenvermelde rapport, 2° een door het Agentschap voor Natuur en Bos opgemaakt verslag over een consultatie, met betrekking tot dat rapport, van de betrokken doelgroepen in het Europees te beschermen gebied in kwestie, 3° het overleg met de gewestelijke overleggroep, vermeld in artikel 3 van het Procedurebesluit, over de in de twee vorige punten vermelde documenten; dat het verslag over de consultatie van de lokale doelgroepen is opgemaakt op 11 oktober 2011 en dat het bovenvermelde overleg met de gewestelijke overleggroep heeft plaatsgevonden op 28 juni 2011, 22 november 2011 en 1 februari 2012;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos, op grond van de besprekingen bij dat overleg, het ontwerprapport, vermeld in artikel 8 van het Procedurebesluit heeft afgewerkt en het rapport heeft overhandigd aan de bevoegde minister op 23 mei 2012; dat het rapport alle componenten bevat die vereist zijn op grond van dat artikel 8;

Overwegende dat de bevoegde minister, op basis van het haar op 23 mei 2012 overhandigde rapport, het bovenvermelde verslag over de consultatie en het bovenvermelde overleg met de gewestelijke overleggroep, het voorontwerp van de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten voor het gebied heeft vastgesteld;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos rekening heeft gehouden met de ontvangen adviezen 2011-71, 06-2012/01-2012, 21-2012/04-2012 en 64-2012 van de strategische adviesraden, waaruit wijzigingen aan de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten, zoals door de Vlaamse regering principieel goedgekeurd op 20 juli 2012, zijn gevolgd;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen in haar advies 2011-71 suggereert dat de Vlaamse Overheid zich ter dege voorbereidt op mogelijke vervolgstappen in lijn met het lopende overlegproces en daarover ook duidelijk communiceert met de overlegpartners;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners het overlegproces heeft geëvalueerd en bijgestuurd, in samenwerking met de overlegpartners het implementatietraject heeft uitgewerkt en dat de overlegpartners actief betrokken werden in de werkgroepen rond bestaande kwesties;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen in haar advies 2011-71 voorstelt om de aanbevelingen van de WTC verder door te vertalen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners vijf kwestiewerkgroepen opstartte die een aantal steeds weerkerende kwesties dienden op te lossen, dat de Vlaamse Overleggroep besliste de referentiewaarden niet te wijzigen

tijdens het huidige proces, gezien dit een voor Europe juridisch onaanvaardbaar uitstel voor de goedkeuring van de instandhoudingsdoelstellingen en prioritaire inspanningen zou teweegbrengen, dat in het voorjaar 2013 een WBC rond de referentiewaarden wordt opgestart, waarna deze in functie van de eventuele herziening van de doelstellingen ikv de monitoring en zesjaarlijkse rapportering en evaluatie door de EC, al dan niet bijgesteld kunnen worden; dat de gewijzigde instandhoudingsdoelstellingen door de WTC opnieuw bekeken werden en de conclusie van de WTC hierover voorwaardelijk gunstig was;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen in haar advies 2011-71 vraagt dat er werk wordt gemaakt van een uitvoeringsplan in overleg met de doelgroepen, zodat het voor de betrokken actoren duidelijk is wie welke doelen waar en wanneer moet realiseren;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners een implementatienota heeft opgesteld, waarin de krachtlijnen van de realisatie werden vastgelegd en dat er voor de figuur van een Natura 2000 management plan per speciale beschermingszone gekozen wordt;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat het overleg over de algemene aandachtspunten bij voorkeur voor eind 2012 gebeurt, bijvoorbeeld binnen de werkgroepen die de kwesties behandelen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners de verwerking van de algemene aandachtspunten heeft geïntegreerd in de werking van de vijf opgestarte kwestie-werkgroepen en dat de betrokken sectoren na de resultaten van de kwestie-werkgroepen en de andere overlegfora, een samenvatting van de nog relevante aandachtspunten voor de implementatie hebben ingediend, dewelke aan de Vlaamse regering worden overgemaakt in de 'standpuntennota';

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat bij een gefaseerde evaluatie van de IHD (ten minste) volgende punten in onderlinge afweging mee in rekening gebracht worden: socio-economische toets, algemene impact van ruimtebeslag beperken, voldoende waarborgen van de lokale gunstige staat van instandhouding in het belang van het behoud van het areaal, belang van een robuust doelenkader als buffer voor de dynamiek van de open ruimte;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners zowel bij de totstandkoming van de gewestelijke en specifieke instandhoudingsdoelstellingen als bij de optimalisatie van de specifieke instandhoudingsdoelstellingen binnen de werkgroep kalibratie, deze punten in overweging genomen hebben en overwegende dat niet voor elk Europees te beschermen habitat of soort dat voor een speciale beschermingszone is aangemeld of binnen een speciale beschermingszone voorkomt, er gestreefd moet worden naar een lokaal goede staat van instandhouding;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen een sluitende timing op te stellen met prioriteiten voor het vastleggen van de IHD voor alle SBZ-V;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners een implementatienota heeft opgesteld, waarin een timing met prioriteiten voor het vastleggen van de S-IHD voor alle SBZ-V werd opgenomen;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat de problematiek rond de kalibratie van doelstellingen binnen de werkgroep kalibratie wordt behandeld, waarbij een duidelijke afweging met de lokale socio-economische context bij de kalibratie en de implementatie van de bosdoelstellingen wordt benadrukt;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners in de werkgroep kalibratie de doelstellingen heeft gekalibreerd op verschillende manieren en dat hierbij de socio-economische context en de wensen van de doelgroepen in overweging werden genomen binnen de ecologische randvoorwaarden van de Habitat- en Vogelrichtlijn en dat ten gevolge van deze oefening de doelstellingen zijn geoptimaliseerd;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat het gebruik van vorken voor de doelstellingen verwijzen naar de lopende kalibratie- en de implementatiefase van het IHD-proces en Inzake recreatie wijzen op het belang van een passende beoordeling, die de verenigbaarheid van geplande activiteiten en de S-IHD moet nagaan;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners in de werkgroep kalibratie de doelstellingen heeft gekalibreerd op verschillende manieren en dat hierbij de socio-economische context en de wensen van de doelgroepen in overweging werden genomen binnen de ecologische randvoorwaarden van de Habitat- en Vogelrichtlijn en dat ten gevolge van deze oefening de vorken voor de Europees te beschermen habitats werden omgezet in unieke getallen en overwegende dat inzake de verwijzing naar de Passende beoordeling in de kwestie-werkgroep Passende beoordeling in samenwerking met de overlegpartners het instrument Passende beoordeling verder werd uitgewerkt;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen aan ANB en INBO om na te gaan of: (1) de S-IHD het behoud van het areaal van Europees beschermde soorten en habitats voldoende verzekeren; en (2) de metapopulatie-criteria voldoende vervat zijn in de S-IHD;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van punt 1 van het bovenstaand advies bevestigt dat bij het plaatsen van doelen bij de specifieke instandhoudingsdoelstellingen maximaal rekening gehouden werd met het behoud van areaal in kritische randhokken, dat in navolging van punt 2 van het bovenstaand advies reeds bij de opmaak van de Gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen rekening is gehouden met de metapopulatiebenadering en bij de evaluatie van de noodzaak tot ecologische verbindingen door het INBO de metapopulatie-criteria mee in overweging werden genomen bij de rapporten waarin een prioritaire inspanning met betrekking tot verbindingen is opgenomen, dat bij het plaatsen en bij de optimalisatie van de doelstellingen binnen de kalibratiewerkgroep gestreefd werd naar de creatie van grote kernen voor bronpopulaties voor fauna en dat het streven naar grote kernen ook werd vertaald volgens het principe "zuinig ruimtegebruik;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen om tegen eind 2012 een concreet plan van aanpak uit te werken om de LSVI-tabellen aan te vullen met kensoortvereisten;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de doelgroepen een plan van aanpak heeft opgemaakt tot wijziging van de LSVI, waarin ook de aanvulling met de kensoortvereisten wordt opgenomen, dat dit plan van aanpak is opgenomen in de implementatienota;

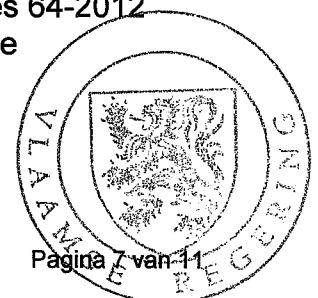
Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 het belang van grensoverschrijdend overleg benadrukken;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies benadrukt dat tijdens de implementatiefase overleg met alle betrokkenen zal gebeuren, dus ook grensoverschrijdend overleg indien dit opportuun is om een optimalisatie van inspanningen en resultaat te verkrijgen;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 ervoor pleiten dat er snel antwoord gegeven wordt op de vraag op welke manier het beheer in bestaande natuur- en bosgebieden zal geoptimaliseerd worden. Het principe "de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten" moet meer duidelijkheid krijgen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners een implementatienota heeft opgesteld, waarin de krachtlijnen van de realisatie werden vastgelegd, waarin werd uitgewerkt op welke wijze het beheer in bestaande natuur- en bosgebieden zal geoptimaliseerd worden en waarin het principe "de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten" verder werd verduidelijkt;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 64-2012 suggereren dat het duidelijk geografisch lokaliseerbaar probleem van de drinkwatervoorziening in principe gebiedsgericht oplosbaar moet zijn;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners bij de optimalisatie van de instandhoudingsdoelen binnen de werkgroep kalibratie, het belang van de drinkwaterwinningen en de socio-economische context in overweging genomen heeft en dat tijdens de implementatiefase gebiedsgericht oplossingen gezocht zullen worden voor eventuele resterende problemen;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 64-2012 van oordeel zijn dat in gebieden met groene bestemmingen of in eigendom van een bovenlokale overheid er gekozen moet worden om in die gebieden maximale, bijhorende aantallen vogelsoorten als doelstelling op te nemen in het licht van zuinig ruimtegebruik, efficiëntie en “sterkste schouders, zwaarste lasten”.

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners binnen de kalibratiewerkgroep via het principe ‘sterkste schouders-zwaarste lasten’ de doelstellingen zo veel mogelijk binnen de terreinen van de terreinbeherende verenigingen en overheden heeft gealloceerd, dat deze terreinen in het algemeen terreinen met groene bestemmingen zijn, dat door de toepassing van het ‘principe zuinig ruimtegebruik’ ook de soortendoelstellingen hierdoor maximaal aan deze terreinen werden toegewezen, dat het Agentschap voor Natuur en Bos er op wijst dat een maximale toewijzing van doelstellingen louter op basis van eigendom en bestemming ingaat tegen het principe zuinig ruimtegebruik, tegen de juridische bepalingen uit onder meer de habitatrichtlijn en tegen de ecologische vereisten van de soorten en dat soorten alleen maar tot doel kunnen gesteld worden indien er geschikt leefgebied voorkomt of een geschikt leefgebied binnen mogelijk is, waarbij ook rekening moet gehouden worden met de meta-populatiecriteria;

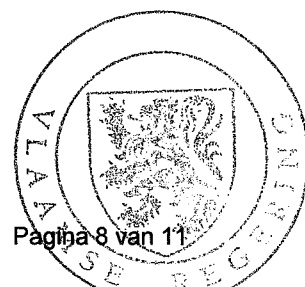
Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 21-2012/04-2012 een stappenplan voorstellen, gebaseerd op de voorgestelde methodiek van het Agentschap voor Natuur en Bos; voor het oplossen van de discussiepunten rond de ecologische verbindingen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners binnen de Vlaamse Overleggroep een procedure afgesproken heeft die dient aan te tonen dat de beoogde verbindingen daadwerkelijk essentieel zijn voor het bereiken van de goede lokale staat van instandhouding, dat deze procedure voor alle voorgestelde ecologische verbindingen doorlopen werd, dat op basis van het resultaat van deze procedure beslist werd een soortbeschermingsprogramma voor de soort kamsalamander op te nemen bij de prioritaire inspanningen;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Artikel 1. Dit besluit voorziet in de gedeeltelijke omzetting van artikel 4.4 van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, hierna de Habitatrictlijn te noemen.

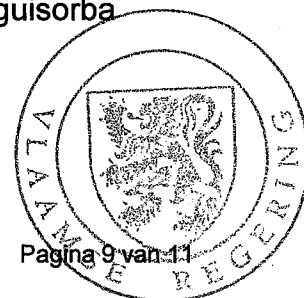
Art. 2. Het op de bijlage 1, die bij dit besluit is gevoegd, met de code BE2400012 aangemerkt gebied, genaamd 'Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen', dat ligt in de gemeenten Rotselaar, Holsbeek, Tielt-Winge, Bekkevoort, Lubbeek, Bierbeek, Boutersem, Leuven en Hoegaarden, wordt aangewezen als speciale beschermingszone ter uitvoering van artikel 36bis, §9, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, hierna het Natuurdecreet te noemen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen.

Het gebied is van belang voor droge en natte bossen, ruigtes en natte graslanden, heides en droge graslanden en open water en moerasvegetaties met bijhorende soorten als ondermeer bittervoorn, Spaanse vlag en heel wat vleermuizen.

De oppervlakte van de speciale beschermingszone bedraagt 2244 ha. De speciale beschermingszone bestaat uit twintig deelgebieden.

Art. 3. §1. Het gebied wordt als speciale beschermingszone aangewezen voor de onderstaande habitats van bijlage I van het Natuurdecreet, met vermelding van hun Natura 2000-code, waarbij het teken "*" aangeeft dat het een prioritaire habitat betreft in de zin van de Habitatrictlijn:

- 1° 2330 open grasland met *Corynephorus*- en *Agrostis*soorten;
- 2° 3140 kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische *Chara* spp. vegetaties;
- 3° 3150 van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition;
- 4° 4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*;
- 5° 4030 droge Europese heide;
- 6° 6230* Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa);
- 7° 6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Eu-Molinion) ;
- 8° 6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones;
- 9° 6510 Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);
- 10° 7140 Overgangs- en trilveen;

- 11° 7220* Kalktufbronnen met tufsteenformatie (Cratoneurion);
- 12° 7230 Alkalisch laagveen;
- 13° 9120/90 Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagenion) (incl. overgangen van oude zuurminnende eikenbossen);
- 14° 9160 Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eikenhaagbeukenbossen behorend tot het Carpinion-betuli;
- 15° 91E0* alluviale bossen met Alnus glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae).

§2. Het gebied wordt als speciale beschermingszone aangewezen voor de onderstaande soorten van bijlage II van het Natuurdecreet:

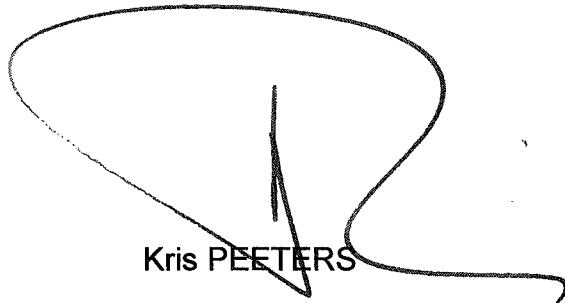
- 1° drijvende waterweegbree - Luronium natans;
- 2° kamsalamander - Triturus cristatus;
- 3° bittervoorn - Rhodeus sericeus amarus;
- 4° ingekorven vleermuis - Myotis emarginatus;
- 5° Spaanse vlag - Callimorpha quadripunctaria;
- 6° zeggekorfslak - Vertigo moulinsiana.

Art. 4. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 9, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen, worden de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van het gebied 'BE2400012 Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen', vermeld in bijlage 2, gevoegd bij dit besluit, vastgesteld.

Art. 5. De Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 23 april 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

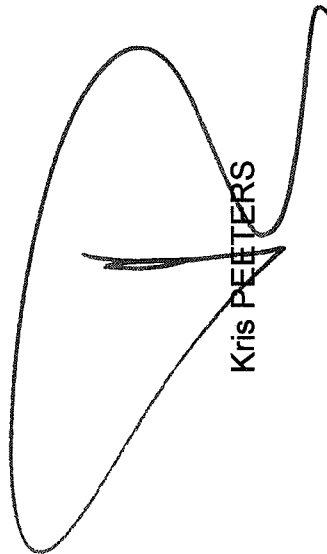
Joke SCHAUVLIEGE

Eensluidend afschrift,
~~Van Snick~~
Liesbeth Van Snick
medewerker

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit tot aanwijzing van de speciale beschermingszone 'BE2400012 Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen' en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten,

Brussel, 23 april 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

~~Eensluidend afschrift,~~
~~Liesbeth Van Snick~~
Liesbeth Van Snick
medewerker

Joke SCHAUVLIEGE

Bijlage 2. De instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van de speciale beschermingszone met de code BE2400012, genaamd 'Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen', vermeld in artikel 3

I. Instandhoudingsdoelstellingen

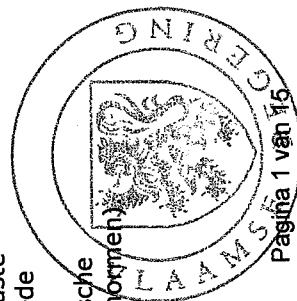
Legende	
Symbol	Omschrijving
↑	Het doel is een stijging van oppervlakte of populatiegrootte of een verbetering van de kwaliteit.
=	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit.

Ecotoopcluster water- en moerasvegetaties	Deze SBZ is belangrijk voor de ontwikkeling van verscheidene Europese beschermde water- en moerasvegetaties in Vlaanderen. De historische versnippering van het gebied heeft ervoor gezorgd dat er momenteel weinig speelruimte is voor toename van deze habitattypen, die momenteel allemaal slechts zeer beperkt voorkomen in deze SBZ. Bovendien zijn deze vegetaties momenteel vaak gedeeltelijk aangetast (o.m. verontreiniging). Wegens beperkte abiotische potenties wordt er slechts beperkt ingezet op oppervlaktetoename en maximaal op kwaliteitsverbetering. Enkele Europese soorten die gebonden zijn aan deze habitats zijn bittervoorn en drijvende waterweegbree. Voor deze soorten wordt ook voornamelijk ingezet op kwaliteitsverbetering.	

Oppervlakte-doelstelling

Kwaliteitsdoelstelling

Habitat	Doel	Toelichting
3140 - Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische Chara spp.	= (↑)	Behoud van de huidige relicten in Walenbos en aan de voet van Troostenbergbos (deelgebieden 1c en 1d) met mogelijk kleine, pleksgewijze toename door omvorming daar of mogelijk ook in de Bierbeekse valleien
	↑	De kwaliteitsdoelstelling voor dit habitatype is een aangepaste grondwaterstand, een goede waterkwaliteit en minder (eutrofiërende) atmosferische deposities (volgens LSVI-normen)

en Meldertbos (deelgebieden 7, 13-16).

3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition

Behoud van de huidige 0,001 ha in Walenbos (deelgebied 1c).

Zie bij habitattype 3140.

7140 - Overgangs- en trilveen

Behoud met toename door omvorming van de huidige 0,01 ha in Walenbos (deelgebied 1c) naar 2 à 3 ha.

Zie bij habitattype 3140. Bijkomend moeten de omstandigheden beheersmatig optimaal zijn ten voordele van veenontwikkeling.

7220 - Kalktufbronnen met tufsteenformatie (Cratoneurion)

De voorkomende relictten van kalktufbronnen behouden en beschermen in de Molendaalbeekvallei (deelgebied 14) en Meldertbos (deelgebied 16) en mogelijk ook in Zwarte en Koebos (deelgebieden 7 en 13), als daar aanwezig.

Zie bij habitattype 3140.

7230 - Alkalisch laagveen

Behoud met toename door omvorming van de huidige 0,1 ha naar 2 ha. Dit is mogelijk in Koebos, Walenbos, Zwarte bos en de Molen(daal)beekvallei (deelgebieden 1c, 7 en 13-15).

Zie bij habitattype 7140.

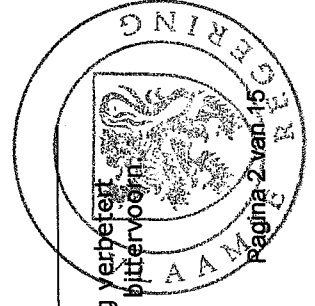
Populatie-doelstelling

Soort
Bittervoorn - *Rhodeus sericeus amarus*

Doel
= (↑)
Minstens behoud van de huidige bittervoornpopulatie en mogelijk

Kwaliteitseisen aan de leefgebieden

Doel
↑
De reeds voorziene waterkwaliteitsverbetering verbeter ook het leefgebied van de bittervoorn

uitbreiding.

Een bijkomende doelstelling voor deze soort is het opheffen van vismigraatieknelpunten.

Drijvende waterweegbree - *Luronium natans*

↑ De soort komt niet meer voor binnen deze SBZ. Doel is herstel van de soort vanuit bestaande zaadbanken in Walenbos (deelgebied 1c).

↑ Een bijkomende verbetering van de habitatkwaliteit van deze soort omhelst het periodiek en pleksgewijs creëren van meer pionierssituaties op plaatsen met mogelijke zaadbanken zoals in Walenbos (deelgebied 1c).

Kamsalamander - *Triturus cristatus*

↑ Herstel van de kamsalamanderpopulatie van deze SBZ indien de soort nog voorkomt en duurzame herkolonisatie uit o.a. de Getevallei en van nabij deelgebied 1, gekaderd binnen een ruimer soortenbeschermingsplan.

Deze soort heeft bijkomend nood aan een verbetering van zijn habitatkwaliteit. Dit omhelst de aanleg van meer, grotere, fragmentair of slechts deels waterhoudende, niet zure poelen. Binnen SBZ moet dit waterhabitat samenhangen met een geschikt landhabitat van graslanden met bossen, ruigtes en KLE's.

Zeggekorfslak - *Vertigo Moulinsiana*

= (↑) Voldoende tot goede staat van instandhouding (deelgebied 1e).

↑ Kwaliteitsverbetering van de geschikte leefgebieden; waar de soort aanwezig is, grote zeggenrijke vegetaties en dergelijke (natte ruige overgangen, ook rond rbb dottergrasland) in een goede kwaliteit brengen/houden.

Ecotoopcluster heides en droge graslanden

Deze SBZ is belangrijk (2330 en 4010), zeer belangrijk (4030) en zelfs essentieel (6230_ha en hn) voor de ontwikkeling van verscheidene Europese beschermde heischrale en heidevegetaties. De habitattypes waarvoor deze SBZ belangrijk is, komen slechts beperkt voor (\pm 1 ha), maar van de droge heide en droge heischrale graslanden komen telkens 10 à 15 ha voor, weliswaar versnipperd en verspreid over verschillende deelgebieden. Ze leveren samen een bijzonder diverse en wat rijkere heidegemeenschap op in deze SBZ. Al deze habitattypes bevinden zich momenteel echter in een gedeeltelijk aangetaste actuele staat van instandhouding. Deze natuurgericht beheerde habitattypes in de heidesfeer mogen geen geïsoleerde eilanden zijn te midden van grote bos- of landbouwcomplexen. Daarom dienen deze types, en dan vooral die waarvoor deze SBZ zeer belangrijk en essentieel is (4030 en 6230), versterkt te worden voor het bereiken van een blijvende goede staat van instandhouding. Deze versterking betekent zowel vergroten (uitbreiden), verbeteren (aangepast beheren) als verbinden (landschapsecologisch optimaliseren) van deze habitattypes. Dit komt ook habitattypische soorten als levendbarende hagedis, sikkesprinkhaan, mierenleeuw, hazelworm, boompieper en nachtzwaluw ten goede.

Oppervlakte-doelstelling

Doel

Toelichting

2330 - Open grasland met Corynephorus- en Agrostissoorten (Dwerghaververbond)

= Behoud van de huidige 0,5 ha op de Beninks-, Wijngaard- en Houwaartse berg (deelgebieden 2-5). Enkel op Beninksberg (deelgebied 2) is een netwerk van > 15 ha in de heidesfeer (4030 incl. 2330 en 6230) tot doel gesteld (via omvorming naar vnl. grasland in de heidesfeer, maar ook dus naar een paar ha heide).

Kwaliteitsdoelstelling

Doel

Toelichting

Via herstel/beheer de kwaliteit van dit habitattype verbeteren en minder verzurende of eutrofiërende atmosferische deposities (volgens LSVI-normen). Tien à vijftien procent open plekken heide en/of (hei)schraal grasland worden duidelijk als doel vooropgesteld in de verschillende boshabitattypes en dit in een netwerk waarbij grotere open plekken via zomen met elkaar in verbinding staan (zie algemeen kwaliteitsdoel bossen).

4010 - Noordatlantische vochtige heide met Erica tetralix

↑ Behoud met toename door omvorming van de huidige 0,5 ha naar 5 ha. Dit is mogelijk ter hoogte van De Roost/Horst en Bleuken (deelgebieden 1a en 6).

↑ Zie bij habitattype 2330.

4030 - Droge Europese heide

↑ Behoud van de huidige 13 ha met toename van 3 ha. De heidevegetaties

↑ Zie bij habitattype 2330.

die zich nu ter hoogte van de verschillende Diestiaanheuvels bevinden (Chartreuzen & Walenbos, Wijngaard-, Beninks- & Osseberg en ook relicten op Houwaartseberg-oost en Troostenberg, deelgebieden 1-6) blijven behouden. Enkel op Beninksberg (deelgebied 2) is een netwerk van meer dan 15 ha in de heidesfeer (4030 incl. 2330 en 6230) tot doel gesteld (via omvorming naar vnl. grasland in de heidesfeer, maar ook dus naar een paar ha heide). In alle vermelde deelgebieden is heide echter ook als open plek in 9120-bos tot doel gesteld.

6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)

Toename van de huidige 10 ha droge heischrale graslanden en de 0,9 ha borstelgraslanden naar 20 ha. De heischrale vegetaties die er nu zijn ter hoogte van de verschillende Diestiaanheuvels (in de deelgebieden 1, 2, 5 en 6) blijven behouden. Op Beninksberg (deelgebied 2) wordt een netwerk van meer dan 15 ha in de heidesfeer (6230 incl. 2330 en 4030) tot doel gesteld en in de Wingevallei en Walenbos (deelgebieden 1a en 1c) is dat eerder een schraal graslandnetwerk (6230 incl. 6510 en 6410) van telkens meer dan 30 ha in Walenbos, in Dunbergbroek en in de Wingevallei. In alle vermelde deelgebieden is heischraal grasland echter ook als open plek in 9120-bos tot doel gesteld

↑ Zie bij habitattype 2330.

Ecotoopcluster ruigtes en graslanden

Deze SBZ is zeer belangrijk (6510) en zelfs essentieel (6410 en 6230_hmo) voor de ontwikkeling van verscheidene Europese beschermde graslandvegetaties, alsook voor Europees beschermde ruigtes (6430).

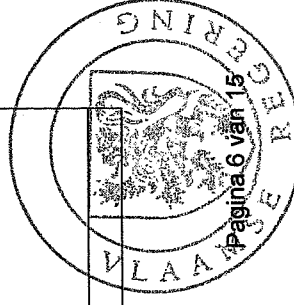
De blauw- en veldrusgraslanden, 2 subtypes van 6410 waarvoor deze SBZ essentieel is, komen momenteel echter beperkt voor in deze SBZ (4 ha) en vaak in een gedeeltelijk aangetaste actuele staat van instandhouding. Vochtige heischrale graslanden, waarvoor deze SBZ ook essentieel is, komen wat meer voor (10 ha), maar ook met weinig sleutelsoorten. Ook de meer (op 40 ha) voorkomende schrale hooilanden (type 6510) zijn aangetast. Een onaangepast beheer, overstroming met vuil water, verbossing, versnippering en verdroging vormen de voornaamste knelpunten bij deze Europees beschermde graslanden en ruigtes.

Voor een blijvende goede staat van instandhouding is versterking van vooral de graslandtypes nodig, zowel landschapsecologisch als kwalitatief. De natuurgericht beheerde hooilanden mogen geen geïsoleerde eilanden zijn te midden van grote bos- of landbouwcomplexen. Er moet een voldoende afwisselend landschap beoogd worden, dat naast boshabitat types en naast rbb's (zoals bv. dotter-, kamgras- en zilverschoongraslanden) en naast heide- en watergebonden habitats ook bestaat uit minstens 121 ha van dit type hooilanden (6230_hmo, 6410 en 6510). Dit komt ook de beperkt aanwezige habitattypische soorten als greppel-, moeras- en zompdrinkhaan en kwartelkoning ten goede.

De realisatie van dat 121 ha grote hooilandnetwerk behelst op ca. 67 ha 'hooilandherstel'. Dit gebeurt bij voorkeur vanuit momenteel verlaten of met populieren beplante graslanden waar nog relictsoorten van de beoogde graslandhabitat types voorkomen (\pm 35 ha). Daarnaast dienen bestaande, vaak verrijkte graslanden te worden omgevormd naar meer extensief beheerde hooilanden.

Een deel van de huidige ruigtes zal ook hersteld worden naar hooiland (d.i. in de 35 ha 'hooilandherstel via omvorming' vervat), terwijl een ander deel naar boshabitat zal evolueren (zie verder). Zo'n 78 ha kwaliteitsvolle ruigtes (6430) dienen in stand gehouden te worden. Hiervoor is echter vaak ook omvorming nodig vanuit populierenbossen. Dit komt ook de beperkt aanwezige Europese soort Spaanse viag ten goede als ook de habitattypische purperstrepparelmoevlinder.

De verschillende deelgebieden hebben zowel voor deze ruigtes als voor het hooilandcomplex de grootste potenties, met een belangrijk aandeel in de Wingevallei. Bij al de omvormingen dient er oog te zijn voor een goede ruimtelijke afwisseling en verbinding van de verschillende habitattypes.

Habitat	Oppervlakte-doelstelling		Kwaliteits-doelstelling	
	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting
6230_hmo - Vochtige heischrale graslanden op arme bodems	↑	Behoud met toename van de huidige 10 ha vochtige heischrale graslanden naar 15 ha met als richtwaarde voor uitbreiding 1 ha. Deze toename is grotendeels mogelijk via omvorming van gedegradeerde graslanden en exotibossen, voornamelijk in de valleien van de Winge en Tielte Motte (deelgebieden 1 en 6). In de Wingevallei, in Dunbergbroek en Walenbos (deelgebieden 1a en 1c), worden schraalgraslandkernen tot doel gesteld van telkens meer dan 30 ha.	↑	De kwaliteit van dit versnipperde habitattype, waarvan momenteel te weinig sleutelsoorten voorkomen, verbeteren (volgens LSVI-normen) en minder verzurende of eutrofiërende (atmosferische) deposities.
6410 - Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Eu-Molinion)	↑	Behoud met toename van de huidige 2 ha veldrusgrasland én de huidige 2 ha blauwgrasland in de valleien van de Winge en de Tielte Motte en in Zwartebos en Koebos/Bruulbos (deelgebieden 1 en 6-7 en 13) naar 18 ha in totaal (zowel subtype veldrusgrasland als subtype blauwgrasland), voornamelijk via herstel vanuit voormalige hooilanden (bv. beplant met populier). In de Wingevallei, in Dunbergbroek en Walenbos (deelgebieden 1a en 1c), worden schraalgraslandkernen tot doel gesteld van telkens meer dan 30 ha.	↑	Zie bij habitattype 6230_hmo met als extra aandachtspunt een aangepaste waterhuishouding zowel kwalitatief als kwantitatief (incl. grondwater).
6510 - Laaggelegen schraal hooiland (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	↑	Behoud met toename van de huidige 40 ha naar 88 ha met als richtwaarde voor uitbreiding 28 ha. Dit gebeurt vanuit voormalige (eventueel beplante)	↑	Zie bij habitattype 6410.

hooilanden, gelegen in Wingevallei en Walenbos (deelgebieden 1a en 1c) . In de Wingevallei, in Dunbergbroek en Walenbos (deelgebieden 1a en 1c), worden schraalgraslandkernen tot doel gesteld van telkens meer dan 30 ha.

6430 - Voedselrijke zoomvormende ruijten van het laagland, en van montane en alpiene zones

= (↓)

Behoud van 78 ha van dit type, voornamelijk in de Wingevallei (in deelgebied 1, soms beplant). Een klein deel van de huidige 127 ha zal omgevormd worden naar graslandhabitat types en een groter deel zal evolueren naar het prioritair boshabitatype 91E0. In totaal zal 49 ha 6430 worden omgevormd naar andere habitat types.

↑ Zie bij habitatype 6410.

Populatie doelstelling		Kwaliteitseisen aan de leefgebieden	
Soort	Doel	Doel	Toelichting
Spaanse vlag - <i>Callimorpha quadripunctaria</i>	= (↑)	=	Aan het kwaliteitsdoel van deze soort wordt beantwoord door de voorziene kwaliteitsverbetering van thermofiele habitats als 6430 en van 9120 met zomen en dit voornamelijk op Diestiaanheuvelds in overgangen naar valleien.
Ecotoopcluster bossen	Deze SBZ is essentieel voor de ontwikkeling van 9160- en 91E0-bossen en zeer belangrijk voor drogere bossen (9120). Deze habitattypes komen momenteel vaak in een gedeeltelijke /aangetaste staat van instandhouding voor. Voor een blijvende goede staat van instandhouding is versterking van		

deze types nodig, zowel landschapsecologisch als kwalitatief. Het toepassen van de Criteria Duurzaam Bosbeheer (CDB) zijn een goede opstap om deze doelen te bereiken. Ook de beheervisie van openbare bossen werkt in de richting van de gestelde kwaliteitsdoelen¹ met zijn < 10 % exoten, meer oude bomen (>1/ha), meer dood hout (4-10 %), meer open plekken (tot 15 %). Deze doelen en doelen als meer mantel-zoomvegetaties (geleidelijke bloem/doorn/insectrijke gradiënten van ten minste 5m breed) en meer rustzones zijn nodig voor een aantal beperkt aanwezige habitattypische soorten van bossen zoals vleermuizen, vuursalamander, ringslang en zwarte specht.

Voor een blijvende goede staat van instandhouding moeten de verschillende boshabitattypes ook landschapsecologisch versterkt worden via bosuitbreiding. Dit omvat zowel bosomvorming, voornamelijk in de Wingevallei en de vallei van de Tiltse Motte, als effectieve bosuitbreiding (richtwaarde 105 ha). Enkel in Walenbos en Wingevallei worden grote boskernen van 100-tallen ha tot doel gesteld; in andere deelgebieden worden de versnipperde bossen landschapsecologisch versterkt via kleinere bosuitbreidingen (2-15 ha). Het minimumdoel van de oppervlaktetoenames door omvorming kan door het toepassen van de Criteria Duurzaam Bosbeheer gerealiseerd worden. De andere doelen (zoals meer en effectieve bosuitbreidingen, ...) vragen een extra inspanning. Bij die bosuitbreidingen en omvormingen dient er oog te zijn voor een goede ruimtelijke afwisseling en verbinding van de verschillende (ook open) habitattypes. Tien à vijftien procent open plekken heide en/of (hei)schraal grasland worden duidelijk als doel vooropgesteld in de verschillende boshabitattypes en dit in een netwerk waarbij grotere open plekken via zomen met elkaar in verbinding staan: ter hoogte van de valleien (van de Winge en T. Motte) zijn hier potenties voor types als 4010, 6410, 6510, 6430, 7230 en 7140 en op de Diestiaanheuvels voor types als 6230, 4030 en 2330 alsook voor mantel- en zoomvegetaties. Veel Europese beschermde vleermuizen zijn gebonden aan bossen, boomgroepen en bosranden op overgangen naar open biotopen en waterpartijen. Dit is ook een ideaal biotoop voor de ringslang, die voor het afzetten van de eieren ook drogere bossen met open plekken en strooisel opzoekt.

Habitat	Oppervlakte-doelstelling		Kwaliteitsdoelstelling	
	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting
9120 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagenion) incl. 9190 overgangen	↑	Toename van de huidige 460 ha naar 512 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 30 ha, in voornamelijk Chartrouzenbos en op de Wijngaardberg (deelgebieden 1b en 4). Verder vooral via omvormingen van	↑	Kwaliteitsverbetering tot een goede staat van instandhouding volgens LSVI-normen (zie algemene inleiding ecotoopcluster bossen en ook: vermindering van de verzurende of eutrofiërende atmosferische

¹ De kwaliteitsdoelen voor een goede staat van instandhouding zijn in feite op een aantal indicatoren nog strenger en op korte termijn niet haalbaar.

deposities).

exotenrijke bossen in deze gebieden en ook op Troostenberg, Beninksberg, in Boven Wingevallei, Vallei van de Tielitse Motte en Koebos (deelgebieden 1b, d-e en 2, 6 en 13).

9160 - Sub-Atlantische en midden-Europese winterrijke bossen of eiken-haagbeukbossen behorend tot het Carpinion-betuli

↑
Toename van de huidige 272 tot 355 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 39 ha. Vooral in de valleien van de Winge en Tielitse Motte (deelgebieden 1a, c-e en 6) en op kleine schaal ter buffering van de hellingbossen.

↑ Zie bij habitattype 91E0.

91E0 - Alluviale bossen met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

↑
Toename van de huidige 388 ha tot 472 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 36 ha. Vooral in de valleien van de Winge en Tielitse Motte (deelgebieden 1a, c-d en 6); op kleine schaal gebeurt bosvorming ook in Koebos (deelgebied 13) en bosuitbreiding ter buffering van deze boshabitats in de Molendaalbeekvallei (deelgebied 14).

↑ Zie bij habitattype 9120. Met als extra kwaliteitsdoelstelling een aangepaste waterhuishouding zowel kwalitatief als kwantitatief (incl. grondwater) en het oplossen van de erosieproblematiek in hellingbossen. De zones in Walenbos met meer dan 10 % dood hout blijven zo behouden.

Populatie-doelstelling

Soort
Ingekorven vleermuis - *Myotis emarginatus*

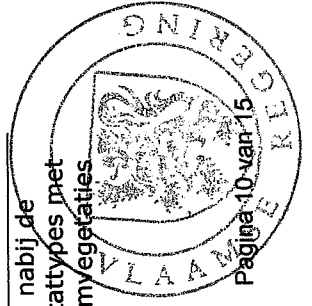
Doel
= (1)

Toelichting
Minstens behoud van de huidige* vaak kwetsbare vleermuispopulaties (*vermoedelijk minder dan 20 individuen per plek, paar plaatsen

Kwaliteits-eisen aan de leefgebieden

Doel ↑
Kwaliteitsverbetering in en nabij de bossen: zie bij de boshabitattypes met als extra meer mantel-zoomvegetaties.

Laatvlieger - *Eptesicus serotinus*
Gewone en kleine dwergvleermuis - *Pipistrellus*

pipistrellus en pygmaeus

Gewone/Grijze grootoorvleermuis - Plecitus auritus/austriacus
Baard/Brandvleermuis - Myotis mystacinus/brandtii

Franjestaart - Myotis nattereri

Watervleermuis - Myotis daubentonii
Ruige dwergvleermuis - Pipistrellus nathusii
Rosse vleermuis - Nyctalus noctula

bekend, uitgezonderd in Lovenjoel waar zo'n 70 volwassen vrouwtjes geteld werden).

en meer KLE's.

Kwaliteitsverbetering in en nabij waterpartijen: zie bij de waterhabitats met als extra de afwezigheid van kunstverlichting.

Als zomer- en winterverblijfplaatsen kunnen gebouwen (bv. kerkzolders, bunkers of ijskeiders) heringericht worden. De bestaande populaties in de kerken van Houwaart en Lovenjoel, dienen absoluut beschermd te worden.

Deze kwaliteitsverbeteringen gebeuren prioritair in de deelgebieden Wingevallei en het kasteel van Horst (deelgebied 1a,e), Walenbos (deelgebied 1c) en Koebos (deelgebied 13) incl. kerken van Houwaart en Lovenjoel.

Hazelmuis - Muscardinus avellanarius

= (1)

De zeer kwetsbare relictten binnen deze SBZ beschermen met eventueel een kleine uitbreiding.

Zie bij de boshabitattypes met als extra meer mantel-zoomvegetaties en meer KLE's zoals bij de vleermuizen.

II. Prioriteiten

Er wordt onderstreept dat het uitvoeren van de hieronder opgesomde lijst van inspanningen/acties niet alle knelpunten in het gebied zullen oplossen en niet alle doelen zal weten te bewerkstelligen. De hieronder opgelijste acties zijn dan ook te beschouwen als de prioritaire inspanningen.

1. Ontwikkeling van waardevolle vochtige schrale hooilanden

In de G-IHD wordt deze SBZ als essentieel naar voor geschoven voor verschillende vochtige schrale graslanden waaronder blauwgraslanden, die er momenteel echter vaak gedeeltelijk aangetast voorkomen. Deze graslanden moeten kwalitatief en landschapsecologisch versterkt worden. Daarom wordt een toename met ±67 ha van het waardevol vochtig schraal hooilandcomplex beoogd met als richtwaarde voor uitbreiding 29 ha. Bij dit hooilandherstel wordt bij voorkeur vertrokken van verlaten of vaak met populieren beplante graslanden, waar nog relictten van de bedoelde graslandtypes voorkomen. Andere mogelijkheid zijn plaatsen met een explicieter landbouwverleden, namelijk vanuit nog enigszins schrale graslanden. Waar deze relictten nog voorkomen, zoals in bestaande natuurreservaten in de valleien van de Winge, Tielse Motte en Molen(daal)beek en in Walen-, Zwarte en Koebos, zijn de potenties voor herstel van deze zeldzame types hooiland het grootst.

Herstel van de waterhuishouding (zie verdere prioriteit) en van het lokale greppelpatroon moet zorgen voor een optimale kwel op deze hooilanden. In zo'n optimale omstandigheden levert een zeer specifiek en aangepast hooilandbeheer vaak natuurlijke overgangen tussen verschillende graslandtypes (vermeld onder cluster 'Ruigtes en vochtige tot natte graslanden'). Het natuurgericht beheer ervan kan mogelijk deels uitgevoerd worden door landbouwers.

2. Versterken van de heide en de droge graslanden

In de G-IHD wordt deze SBZ als essentieel naar voor geschoven voor droge graslanden en als zeer belangrijk voor heide. De momenteel gedeeltelijke aangedaste heides en droge schrale graslanden (25 ha) dienen versterkt te worden. Naast een kwalitatieve verbetering van deze reeds aanwezige habitattypes in de heidesfeer, is ook toename noodzakelijk om de instandhouding te garanderen. Er wordt daarom een totale oppervlakte van ca. 40 ha (verdeeld over beide types samen) voorop gesteld en dit verspreid over verscheidene Diestiaanheuvels, met een grotere kern van meer dan 15 ha op de Beninks berg.

3. Versterken van de bossen

Meer dan 70 % van de SBZ bestaat uit bos en 50 % uit Europees te beschermen boshabitattypen. Zowel de kwaliteit als de omvang van deze boskernen is momenteel vaak onvoldoende om het voortbestaan als boshabitatype en de overleving van de habitattypische soorten te kunnen garanderen. Gezien het grote aandeel privé-bossen (50 % van de bossen) is een intensieve samenwerking nodig met verschillende partners om een voldoende verbetering van de boshabitattypes te realiseren.

De landschapsecologische versterking bestaat erin een deel van de momenteel 450 ha² niet-habitatwaardige bossen met veelal niet-inheemse boomsoorten om te vormen naar één van de Europese boshabitattypen en dit voornamelijk in Winge-, Motte- en Molendaalbeekvallei. Het bosareaal wordt daarnaast verder ontsnipperd via een richtwaarde van 105 ha bosuitbreiding, die op bepaalde plaatsen ook dienst doet als buffering.

Voor de boshabitattypen is de kwaliteitsdoelstelling verder ook minder exoten, meer oude bomen, meer dood hout, meer open plekken, meer mantel-zoomvegetaties en meer rustzones. De uitdaging bestaat er dus in de bosenoers ervan te overtuigen om bij het multifunctioneel bosbeheer de ecologische functie voldoende te benadrukken. Het toepassen van de Criteria Duurzaam Bosbeheer en de doelstellingen die daarmee gepaard gaan voor de middellange termijn (20 jaar) zijn een goede opstap om de finale doelen te bereiken. Het minimumdoel van de oppervlaktetoenames door omvorming kan hierdoor gerealiseerd worden. De andere doelen (zoals meer en effectieve bosuitbreidingen, ...) vragen een extra inspanning.

² ±100 ha tot doel gestelde open habitattypes dienen ook omgevormd te worden vanuit zulke 'exoten'bossen zijnde een paar ha heide vanuit dennenaanplant, ±35 ha graslanden én ±60 ha ruigtes vanuit populierenaanplant

4. Verbetering van de waterhuishouding in de Wingevallei

De nu meestal gedeeltelijk aangetaste blauwgraslanden, natte hooilanden, water- en moerashabitats en moerasshabitats en moerasshabitats, habitattypes waarvoor deze SBZ in de GIHD vaak als essentieel werd aangeduid, hebben vaak te lijden onder verdroging en/of overstroming met vuil water.

Om de slaagkansen van een gevarieerd hooilandherstel (cfr. eerste prioriteit) en bosnetwerk (cfr. vorige prioriteit) in de Wingevallei te verhogen, dient er enerzijds de verdroging te worden aangepakt. Een oplossing hiervoor is uitvoering van het realistisch scenario uit de ecohydrologische studie van de Winge (Haskoning 2006). Dit betreft het tot een halve meter opstuwen van verscheidene kleinere grachten, indien de waterkwaliteit dit toelaat. Indien dit scenario niet voldoende elzenbroeken oplevert, moet bv. het maximaal scenario (met opstuwning van Winge en Grote Loting zelf) uit die studie verder onderzocht worden.

Een prioritaire actie inzake de waterkwaliteit is bv. het concentreren van verschillende overstorten in één enkele beek, zoals bv. de Droge Beek te Dutsel (die niet overstroomt ter hoogte van kwetsbare vegetaties in de Wingevallei), zodat de andere beken er enkel regen- en gebiedseigen water bevatten (cfr. studie Haskoning 2006). Of het oplossen van de puntlozingen/overstorten op de waterlopen kan een andere oplossing zijn.

5. Soortgerichte maatregelen

Via enkele 'soortbeschermingsprojecten' wordt het leefgebied van een aantal van deze soorten verbeterd.

Voorbeeldprojecten ten voordele van Europese soorten zoals enkele vleermuizen zijn het (her)inrichten van (kerk/kasteel)zolders en het aanleggen en onderhouden van kleine landschapselementen, waaronder ook poelen. Hiervan profiteren ook andere soorten zoals bv. ringslang. Dergelijke ecologische infrastructuur dient goed doordacht aangelegd te worden zodat soorten het als verbindingselement of stapsteen kunnen gebruiken tussen de verschillende habitatkernen.

Andere voorbeeldprojecten zijn het wegnemen van vismigratieknelpunten en het verbeteren van de waterkwaliteit en morfologie van de waterlopen voor bittersvoorn (en voor ijsvogel, beide ook Europese soorten) en het aanleggen van amfibieëntunnels voor habitattypische (vuur)salamanders in de omgeving van Horst.

6. Aandacht voor mantel- en zoombeheer

Een belangrijke sterkte van deze SBZ is de veelheid aan habitattypen. Een zwakte is dan weer de veelal abrupte overgang tussen de gesloten habitattypen (bos) enerzijds en open habitattypen of het omgevend landschap anderzijds. Door die plotse overgangen geleidelijker te laten verlopen langsheen een goed ontwikkelde mantelzoomvegetatie van tenminste 5 m breed, worden de habitattypen niet alleen beter gebufferd tegen invloeden van buitenaf, maar worden ze ook aantrekkelijker voor tal van habitattypische soorten waaronder vleermuizen. Deze maatregel kan zowel door privé-eigenaars, behorende instanties als overheden uitgevoerd worden.

Mantel- en zoomvegetaties maken deel uit van de ruigtes³. Om dit type in een goede staat in stand te houden is er 78 ha van dit type kwaliteitsvol te beheren in dit habitatrichtlijngebied. Extra aandacht voor deze maatregel zal dan ook gevraagd worden in de verschillende beheerplannen.

³ Het betreft habitattypen 6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones

7. Waterkwaliteitsbewaking

Bepaalde maatregelen in de land-, tuin- of bosbouwsector, zoals het toedienen van mest of het gebruik van bestrijdingsmiddelen, hebben nadelige gevolgen voor een aantal habitattypes.

Er moet vermeden worden dat (relictten van) habitattypes⁴ binnen deze SBZ, bv. in Walenbos, verdwijnen of achteruitgaan door gebruik van bepaalde bestrijdingsmiddelen of door aanrijking. Dit moet verder opgevolgd/gemonitord/onderzocht worden alvorens beperkingen

(bv. in gebruik van mest & bestrijdingsmiddelen) op te leggen. De eutrofiëringsbronnen dienen afgebakend te worden zodat kostenefficiënte maatregelen ter remediëring kunnen worden opgestart.

8. Oplossen van de erosieproblematiek in hellingbossen

De boshabitats in de hellingbossen rond o.m. Lubbeek hebben plaatselijk te lijden onder inspoelend bodemmateriaal waarop meststoffen en pesticiden geadsorbeerd zit. Een oplossing hiervoor is het ontwikkelen van bufferstroken (grasland of bos) op de bovenliggende erosiegevoelige gronden rond deze hellingbossen. Vaak dient dit te gebeuren op huidige landbouwgronden. Landbouwers kunnen ook zelf grasstroken (evt. met houtkanten) aanleggen of het perceel als grasland of als boomgaard met gras beheren.

9. Soortenbeschermingsplan voor de kamsalamander

Er wordt een soortbeschermingsprogramma opgemaakt voor de kamsalamander met daarin een aanpak voor de realisatie van de ecologische verbinding voor de kamsalamander in de Valleien van de Winge en Motte, zoals beschreven in de motiveringsnota in bijlage aan het onderbouwde rapport..

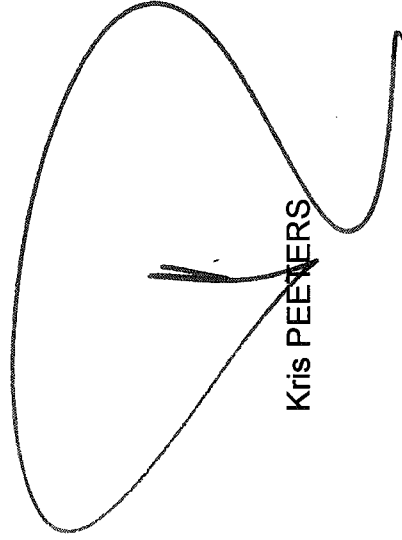
⁴ Bv. 6230, 6410, 6510, 7140, 7230, 91E0_oli, 91E0_bron, ...

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit tot aanwijzing van de speciale beschermingszone 'BE2400012 Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen' en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten,

Brussel, 23 april 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

Eensluidend afschrift,

Liesbeth Van Snick
medewerker

